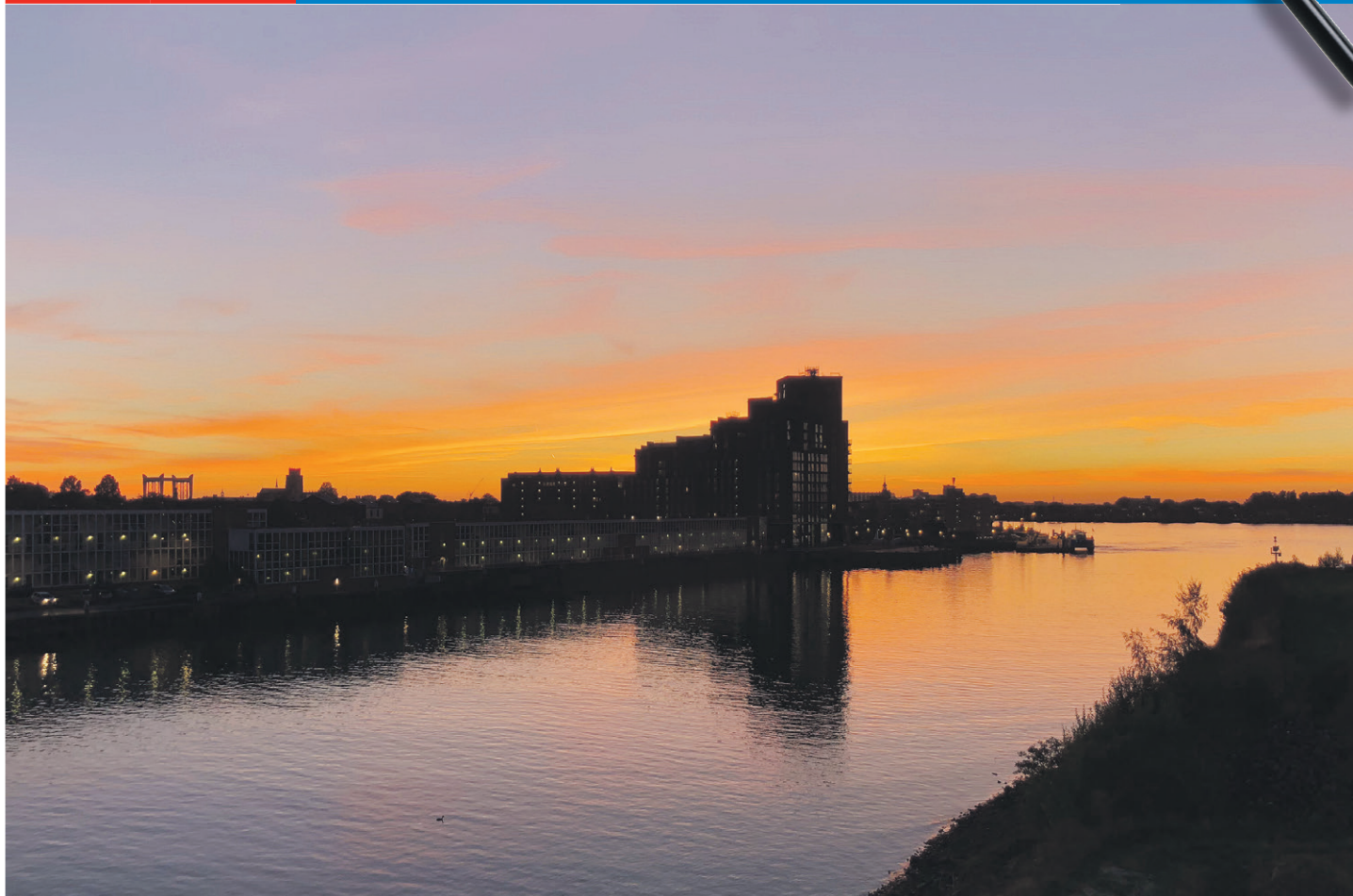

Werkprogramma 2019

Rekenkamercommissie Dordrecht

1. Over de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente Dordrecht. Wij onderzoeken de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het bestuur van de gemeente. Dat doen we om de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad te versterken, om aan de inwoners van Dordrecht zichtbaar maken hoe publiek geld besteed wordt en wat er terecht komt van de beleidsvoornemens van de gemeente. De taken en bevoegdheden van de rekenkamercommissie staan beschreven in de Gemeentewet en in de door de gemeenteraad vastgestelde Verordening rekenkamercommissie Dordrecht. Wij bepalen zelf ons onderzoeksprogramma. Desalniettemin wordt in het selectieproces sterk rekening gehouden met de ideeën die in de gemeenteraad leven over mogelijke onderwerpen. Daarnaast letten wij op signalen

van burgers, organisaties of de media. Jaarlijks stellen wij op basis van deze input een groslijst met onderwerpen samen. Aan de hand van verschillende criteria uit ons reglement van orde komen wij tot een keuze voor onderwerpen die in onderzoek worden genomen. In het onderzoeksprogramma gaan we in op de onderzoeken die we in 2018 zijn gestart. Daarnaast krijgt u een inkijk in de onderwerpen die wij in 2019 zullen oppakken.

Voorzitter Jeroen Kerseboom heeft dit najaar, na zeven jaar afscheid genomen.

Op 1 januari 2019 start de nieuwe voorzitter Steven Oostlander. De rekenkamercommissie bestaat uit drie personen: Steven Oostlander (vanaf 1 januari 2019), Coen Cransveld (lid) en Karin Meijer (lid). De commissie wordt ondersteund door Femke Lagerveld (ambtelijk secretaris) en Sylvia Khadjé (bestuurs- en managementassistente).

Contact met de rekenkamercommissie

Wij horen graag van u. Via onderstaande kanalen kunt u met ons contact opnemen.

Telefoon: (078) 770 49 98
Mail: rekenkamercommissie@dordrecht.nl
Postadres: Postbus 8, 3300 AA Dordrecht
Of volg ons op twitter: @RKCDordrecht

2. Over dit werkprogramma

De rekenkamercommissie start 2019 met de afronding van twee onderzoeken. We beschrijven deze in hoofdstuk 3. Tegelijkertijd starten we ook met nieuwe onderzoeken. Voor de totstandkoming van de shortlist hebben we alle fracties van de gemeenteraad benaderd, gekeken naar de verdeling over de verschillende beleidsterreinen, de selectiecriteria uit

ons reglement van orde en de onderwerpen afgestemd met de onderzoeksportefeuilles van andere instituties in Dordrecht. Op 20 november 2018 is het concept werkprogramma met de commissie Bestuur en Middelen besproken. Dit heeft geresulteerd in de onderstaande definitieve shortlist van onderwerpen voor 2019 (zie ook hoofdstuk 4).

	Shortlist onderzoeksonderwerpen 2019	Indicatie type onderzoek
1	Duurzaamheid/afvalverwerking	Groot onderzoek
2	Gang van zaken bij wegafsluitingen	Kort onderzoek
3	Schuldhelpverlening (inclusief incassobeleid)	Groot onderzoek

Bijlage 1. bevat de longlist en de groslijst van onderzoeksonderwerpen waaruit de shortlist gekozen is.

2.1 Raadplegen van de fracties in de gemeenteraad

In september 2018 hebben wij alle fracties van de Dordtse gemeenteraad benaderd met de vraag om suggesties voor onderzoeksonderwerpen in 2019 aan te leveren. De input van de fracties leverde de volgende lijst met mogelijke onderzoeksonderwerpen op:

	Onderwerp
1	Grondbedrijf
2	Verkoop ENECO-aandelen
3	Gang van zaken bij wegafsluitingen
4	Financiering Energiehuis
5	Sportsubsidies (waaronder sportbedrijf)
6	Effectiviteit van de subsidie aan Dordrecht marketing
7	Onafhankelijkheid Dordrechts museum
8	Jeugdhulpverlening
9	Leegstand in binnenstad
10	Duurzaamheid/afvalverwerking
11	Verslaglegging in jaarrekening Dordrecht

Al deze onderwerpen zijn opgenomen in de groslijst (zie bijlage 1) en de onderwerpen 'Afvalinzameling' en 'Gang van zaken bij wegafsluitingen' staan ook op de shortlist voor het komend jaar.

2.2 Verdeling over beleidsterreinen

De rekenkamercommissie streeft ernaar om onderzoek te doen in (vrijwel) alle programma's die voorkomen in de begroting. In het onderstaande overzicht is de verdeling van onderzoeken naar programma's uit de afgelopen collegeperiode inzichtelijk gemaakt.

Programma's	Rapporten vorige collegeperiode	Rapporten huidige collegeperiode
Veiligheid	Gaat het goed als het mis gaat? (2015)	
Leefbaarheid en Stedelijk beheer	Burgerparticipatie (2017)	
Jeugd en Onderwijs	Decentralisaties (2014-2015)	
Werk en Inkomen		
Economie, Sport en Cultuur	Dordt op Stoom (2016)	Doelmatigheid subsidiebeleid (2018)
Milieu en Duurzaamheid		
Zorg en Ondersteuning	Decentralisaties (2014-2015)	
Verkeer en Vervoer		
Ruimtelijke Ordening en Wonen		
Dienstverlening		
Bestuur en Samenwerking	Noordoevers (2015)	Veranderende rol van de raad (2018)
	Burgerparticipatie (2017)	
	Externe inhuur (2017)	Waarvoor je geld (2018)
	Informatieveiligheid (2017)	
Algemene Dekkingsmiddelen	Bestuurskosten (2017)	

2.3 Selectiecriteria uit reglement van orde

Het Reglement van orde van rekenkamercommissie kent zeven selectiecriteria:

1. Er is sprake van aanmerkelijke maatschappelijke relevantie.
2. Het onderwerp heeft een hoog (potentieel) leereffect.
3. Er is sprake van een aanmerkelijk financieel, organisatorisch of bestuurlijk belang.
4. Er is sprake van twijfels aan de kwaliteit van de informatievoorziening aan de raad.
5. Er is sprake van twijfels aan doeltreffendheid.
6. Er is sprake van twijfels aan doelmatigheid.
7. Er is sprake van twijfels aan rechtmatigheid.

2.4 Afstemming met de accountant, OCD en het college

Naast de rekenkamercommissie voeren de accountant en het Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD) onderzoeken uit. Ook het college kan op grond van artikel 213A van de Gemeentewet onderzoek uitvoeren. Om te voorkomen dat onderzoeken op dezelfde terreinen plaatsvinden, hebben wij onze onderzoeksplannen met deze partijen afgestemd (artikel 10 lid 5 reglement van orde).

Hieruit bleek dat het college in beginsel geen 213A onderzoeken meer uitvoert waardoor de noodzaak om daarover af te stemmen wegvalt. Het auditplan voor 2019 van de accountant is wederom besproken in de auditcommissie en wordt in november 2018 besproken in de gemeenteraad.

Het OCD gaat in 2019 producten uit de basisdienstverlening onderzoeken, zoals diverse monitoren, ook op gebied van sociaal domein. Het monitoren van het gebruik van mini-maregelingen maakt hier –naar verwachting– onderdeel van uit. Daarnaast loopt er een opdracht om de effecten van het woningbouwprogramma (groei agenda) te bekijken. Mocht de rekenkamercommissie besluiten het huisvestingsbeleid te gaan onderzoeken (zie bijlage 1, nr. 4 op de lijst), dan zal hierover afstemming met het OCD plaatsvinden.

De conclusie is dat er verder vooralsnog geen overlap in werkzaamheden blijkt.

3 Lopende onderzoeken

Wij publiceren eind 2018 en begin 2019 de volgende onderzoeken die we zijn gestart in 2018.

Veranderende rol van de raad

In onze verkenning naar de veranderende rol van de raad in een veranderende samenleving gaan we op zoek naar de dynamiek in de samenleving die van invloed is op het lokale bestuur en hoe die van invloed is op de rol van raadsleden. We laten zien dat het politieke landschap waarin de raad opereert, verandert.

Decentralisatie speelt hierin een belangrijke rol en leidt tot verschuivingen in schaal en sturing: Regionalisering en sublokalisering. Het democratische zwaartepunt verschuift daardoor naar regionaal niveau terwijl de uitvoering van beleid vaak op het niveau van buurten, wijken of dorpskernen plaatsvindt. En op dit niveau zien we ook steeds vaker dat burgers het heft in eigen handen nemen via burgerinitiatieven. Naast het duiden van de uitdagingen waar een raad zich voor gesteld ziet geven we ook handvatten om met deze complexe problematiek om te gaan en laten we zien hoe dit de (traditionele) rol van de raad beïnvloedt en wat een alternatief kan zijn.

Via interviews zijn we hierover met sommige raadsleden in gesprek gegaan. Dit onderzoek is op 13 november 2018 gepubliceerd.

Een verkenning naar

De veranderende rol van de raad

In een veranderende samenleving
Rekenkamercommissie Dordrecht

DORDRECHT

Spotdag 2017

Op de Spotdag 2017 is onderzocht op welke manier burgers informatie willen ontvangen van de overheid over hoe zij haar geld besteedt, zogenaamde burgeraudits. De volgende vragen zijn onderzocht: wat willen burgers weten over de manier waarop de overheid geld uitgeeft en de keuzes die daarin gemaakt worden?

Op welke manier ontvangen burgers deze informatie graag? Met welk doel willen ze deze informatie ontvangen? Wat kan er beter of slimmer om de burger als “armchair auditor” in positie te brengen?

Dit onderzoek is op 7 december gepubliceerd.

Doorwerkingsonderzoek: stand van zaken opvolgen aanbevelingen Rekenkamercommissie

Het onderzoek bevat een inventarisatie van de onderzoeken, aanbevelingen en doorwerking van de onderzoeken die de rekenkamercommissie in de periode 2010-2017 heeft gedaan. Daarnaast beschrijven we hoe de gemeente Dordrecht omgaat met de aanbevelingen die uit deze onderzoeken zijn voortgekomen. Deelvragen zijn:

1. Op welke terreinen heeft de rekenkamercommissie zich de afgelopen periode met haar onderzoek gericht en welke vormen van onderzoek heeft zij ingezet?
2. Welke aanbevelingen heeft de rekenkamercommissie in de periode 2010-2017 in haar rapporten geformuleerd?
3. In hoeverre, op welke wijze en met welk resultaat zijn de aanbevelingen overgenomen?
4. Welke aanbevelingen zijn niet geïmplementeerd en welke redenen zijn hiervoor aan te wijzen?

Effectieve doelgroepcommunicatie

De bevolkingssamenstelling van Dordrecht is een heterogene mix van leeftijd, opleiding, etniciteit, sociaaleconomische klasse en wat al niet meer.

Beleidsprogramma's spreiden zich dus uit over deze mix van burgers.

Om dit beleid over het voetlicht te brengen communiceert de gemeente op diverse wijzen met haar burgers.

Van belang is dat communicatie ook doelgroepgericht is. Doelgroepgerichte communicatie is effectiever omdat meer mensen zich aangesproken voelen en dus sneller geneigd zijn om gewenst gedrag te vertonen. In dit onderzoek gaan we na welke communicatietechnieken de gemeente hanteert en of dit op specifieke doelgroepen gericht is.

4 Onderzoeksonderwerpen voor 2019

4.1 Duurzaamheid/afvalverwerking

Vanuit de rijksoverheid is een aantal jaar geleden het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) gelanceerd. Dit programma stuurt aan op het versnellen van de transitie naar een circulaire economie. Een concrete doelstelling is de vermindering van de hoeveelheid huishoudelijk restafval tot 100 kg per inwoner in 2020. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het realiseren van deze doelstelling en mogen daarin zelf bepalen op welke manier zij dit willen gaan bereiken. Hierin maken ze een afweging tussen service, milieu en kosten.

In 2015 produceerde de gemeente Dordrecht zo'n 230 kg restafval per inwoner; ruim boven de ambities van 130 kg per persoon in 2020. Het scheidingspercentage lag in dat jaar op 48%, beduidend lager dan de beoogde 75% in 2020. Om de afvalscheiding te verbeteren is de gemeente in 2018 een tweejarige proef gestart met bronscheiding bij laag- en hoogbouw en aanvullende nascheiding voor plastic, metaal en drankkartons (PMD) bij hoogbouw en de binnenstad (stedelijk gebied). In de Stadspolders en De Hoven is er volgens de gemeente ruimte voor een extra container en hebben huishoudens sinds kort een aparte containers voor plastic afval. Bij huishoudens in delen van de Binnenstad, Krispijn, Reeland, De Staart en Crabbehof was geen ruimte voor een extra container en werd de grijze container vervangen door een container voor plastic, metaal en drankkartons. Bewoners van deze proefgebieden moeten hun restafval dan voortaan in een ondergrondse container deponeren. Het college van Dordrecht denkt dat het scheidingspercentage van afval door deze maatregelen stijgt tot minstens 60 procent in 2020. In dat jaar maakt de gemeente tevens een definitief besluit over wijze van afvalinzameling in de gemeente.

Op 20 november jl. presenteerde de rekenkamercommissie het concept-werkprogramma aan de commissie bestuur en middelen. Hieruit kwam naar voren dat de Dordtse partijen, in het kader van duurzaamheid, een gedeelde interesse hebben in een onderzoek naar het afvalbeleid. Het is een actueel vraagstuk waar de gemeente de komende tijd belangrijke keuzes in moet gaan maken. Een concrete aanleiding voor dit onderwerp zijn signalen in de gemeente dat er veel overlast is door zwerfafval. In het coalitieprogramma is aandacht voor het terugdringen van zwerfafval. Zo is in samenwerking met HVC ervoor gezorgd dat bij de nieuwe ondergrondse containers grasmatten aangelegd. Uit proeven in Rotterdam en Oss is gebleken dat dit tot een reductie van zwerfvuil leidt. Kortom, de gemeente Dordrecht is zoekende naar de juiste oplossing voor het afvalvraagstuk in de gemeente.

. Een onderzoek naar dit thema zou zich kunnen richten op de vragen:

1. Wat zijn de actuele afvalbeleidsdoelen in Dordrecht en hoe verhouden deze zich tot de landelijke beleidsdoelen?
2. Op welke wijze zijn de Dordtse afvalbeleidsdoelen uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma?
3. Welke huidige en toekomstige afvalgerelateerde vraagstukken zijn voor de inwoners van Dordrecht relevant?
4. In hoeverre heeft de proef voor afvalinzameling bijgedragen aan de vooraf gestelde beleidsdoelen?
5. Welke maatregelen kan de gemeente treffen om het zwerfvuil te reduceren zonder de andere ambities van het afvalbeleid te hinderen?
6. Welke wijze van afvalinzameling draagt optimaal bij aan de beleidsdoelen in relatie tot milieu, kosten en service?
7. Hoe verhouden het Dordtse afvalbeleid, de uitvoering en de kosten daarvan zich tot andere gemeenten (benchmark)?
8. Op welke wijze geeft de raad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol als het gaat om afvalbeleid.

¹ Gemeente Dordrecht (2016) Grondstoffenplan 2016-2020

4.2 Gang van zaken bij wegafsluitingen

Een onderwerp dat zowel bij de raad als bij de rekenkamercommissie al enige tijd in beeld is, is de gang van zaken bij wegafsluitingen. In sommige gevallen is overlast door een wegafsluiting onvermijdelijk. Het is aan de gemeente om ervoor te zorgen dat de bereikbaarheid zo min mogelijk wordt aangetast ten tijde van de werkzaamheden. Een duidelijke planning van de werkzaamheden en goede communicatie richting bewoners en ondernemers is hiervoor van belang. Het onderzoek zal zich richten op de afstemming en communicatie rond wegafsluitingen en of de werkzaamheden onderling goed zijn afgestemd. Dit omdat het soms voorkomt dat een weg in korte tijd meermaals wordt afgesloten, tot ongenoegen van omwonenden en ondernemers. De gemeente kan hierop sturen door werkzaamheden in en rond een bepaalde straat te bundelen. Denk bijvoorbeeld aan het combineren van het vervangen van het riool met het herinrichten van de weg, inclusief de aanleg van fietspaden, trottoirs, verlichting en het planten van bomen. Soms zijn ook andere overheidspartijen betrokken zoals het waterschap (Hollandse Delta), de netbeheerder gas en elektriciteit (Stedin) of het waterbedrijf (Evides). Een dergelijke bundeling van werkzaamheden kan doelmatig zijn en wordt ook wel aangeduid als “werk met werk maken”. Mogelijke onderzoeksvragen zijn:

1. Wat is het beleid in Dordrecht rond werkzaamheden en wegafsluitingen?
2. Welke partijen zijn betrokken en in hoeverre heeft de gemeente de regie?
3. In hoeverre vindt bundeling van werkzaamheden plaats met het oog op een zo gering mogelijke impact voor burgers?
4. Hoe is de afstemming en communicatie met belanghebbenden (inwoners, bedrijven) georganiseerd?

Bron: indebuurt Dordrecht

5. In welke mate ervaren belanghebbenden overlast rond werkzaamheden?
6. Welke verbetermogelijkheden zijn er voor de gemeente om de door belanghebbenden ervaren overlast te verminderen?

De rekenkamercommissie overweegt een vernieuwende methode voor dit onderzoek, te weten een schouw (waarneming ter plekke), mogelijk in combinatie met participatief onderzoek (betrekken inwoners en ondernemers).

4.3 Schuldhelpverlening (met incassobeleid als deelonderwerp)

Ongeveer 4.500 huishoudens in Dordrecht hebben te maken met problematische schulden. Met de invoering van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) in 2012 zijn gemeenten verplicht om mensen met schulden te helpen. De wet biedt een ruim kader waarbinnen gemeenten zelf de schuldhelpverlening kunnen vormgeven. Schuldhelpverlening heeft vrijwel altijd een integraal karakter. Dat betekent dat schuldhelpverlening niet los gezien kan worden van het incassobeleid. Dit houdt ook in dat niet alleen gekeken wordt naar de financiële situatie, maar ook naar de oorzaken die hier aan ten grondslag liggen en hoe schulden in de toekomst voorkomen kunnen worden. Gemeenten moeten volgens deze wet een beleidsplan vaststellen van maximaal vier jaar. Dit moet aan een aantal eisen voldoen: het moet richting geven aan de integrale schuldhelpverlening en het te voeren beleid. Daarnaast moet de uitvoering van het beleid beschreven worden, welke resultaten worden nagestreefd en hoe de kwaliteit wordt gewaarborgd. De gemeenteraad heeft als taak om het beleidsplan vast te stellen en het college is verantwoordelijk voor de uitvoering.

In de Drechtsteden is schuldhelpverlening als taak overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling “Openbaar Lichaam Drechtsteden” (GR Drechtsteden). De Sociale Dienst Drechtsteden voert deze taak uit. In 2014 is het beleidsplan 2012-2016 geëvalueerd. De uitkomst van deze evaluatie was dat het gevoerde beleid in essentie voor een langere periode doorgevoerd kon worden. De samenleving is echter voortdurend in ontwikkeling waarmee ook het beleid periodiek

moet worden aangepast. De rekenkamercommissie wil met dit onderzoek kijken in hoeverre de Drechtsteden er met hun beleid erin slagen om mensen met schulden te bereiken en in hoeverre dit vervolgens bijdraagt aan het verminderen van schuldenproblematiek onder inwoners. Mogelijke onderzoeksvragen zijn:

1. In hoeverre slaagt het schuldhelpverleningsbeleid van de Drechtsteden erin om de doelgroep te bereiken?
2. In welke mate is het beleid doelmatig en draagt het bij aan het verminderen van problematische schulden in de gemeenten?
3. Hoe ervaren inwoners van de Drechtsteden het gemeentelijke schuldhelpverleningsbeleid?
4. Op welke wijze kan het beleid in verder verbeterd worden om schuldenproblematiek ook in de toekomst adequaat aan te pakken?

² *Gemeente Dordrecht, Programma Armoede en schulden 2018-2022.*

Bijlage 1. Shortlist, longlist en groslijst onderzoeksonderwerpen

	Onderzoeksonderwerpen 2019	Shortlist	Longlist	Groslijst
1	Afvalinzameling			Suggestie raad
2	Gang van zaken bij wegafsluitingen			Suggestie raad
3	Schuldhelpverlening (inclusief incassobeleid)			
4	Huisvestingsbeleid			
5	Wijkteams			
6	Milieu en duurzaamheid			
7	Omgevingswet			
8	Jeugdhulpverlening			Suggestie raad
9	P&C-cyclus			
10	Verkoop van Eneco-aandelen			Suggestie raad
11	Incassobeleid (als afzonderlijk onderwerp)			
12	Digitale dienstverlening			
13	Grondbedrijf			Suggestie raad
14	Sportsubsidies (waaronder sportbedrijf)			Suggestie raad
15	Effectiviteit subsidie aan Dordrecht marketing			Suggestie raad
16	Onafhankelijkheid Dordrechts museum			Suggestie raad
17	Leegstand in binnenstad			Suggestie raad
18	Verslaglegging in jaarrekening Dordrecht			Suggestie raad

- Shortlist** = De lijst van onderzoeksonderwerpen waarin de rekenkamercommissie prioriteit geeft in het komende jaar. Dit is een deelverzameling uit de longlist. De shortlist is tot stand gekomen na overleg met de raadscommissie Bestuur en Middelen.
- Longlist** = De lijst met onderzoeksonderwerpen die de rekenkamercommissie interessant vindt voor onderzoek. De rekenkamercommissie heeft deze onderzoeksonderwerpen op hoofdlijnen verkend, maar geeft deze (nog) geen prioriteit.
- Groslijst** = De longlijst uitgebreid met onderwerpen die dit jaar door raadsfracties zijn aangedragen.